

VERSLAG ACTUALITEITENDEBAT GRONINGEN

over vertraging versterking woningen Ten Post

Aangevraagd door SP, CDA, Stadspartij, Partij voor de Dieren, ChristenUnie en GroenLinks

Datum: 11 december 2019

Plaats: oude raadzaal

Tijd: 15.30 – 16.28 uur

Aanwezig: A. Sijbolts (voorzitter, Stadspartij), GroenLinks: F.T. Folkerts, M. van der Glas, J. van Hoorn, N. Nieuwenhuijsen, A.M.M. Schoutens, J. Sietsma; PvdA: T.J. Bushoff, M. van der Laan, H.E.H. Niejenhuis; D66: T. Rustebiel; SP: D. Brandenburg, J.P. Dijk, B. de Greef; VVD: E. Akkerman; ChristenUnie: P. Rebergen; Partij voor de Dieren: T. van Zoelen; CDA: H.P. Ubbens; 100% Groningen: Y.P. Menger; Stadspartij: M.J. Sloot; Student en Stad: M.J.H. Duit; PVV: A.J.M. van Kesteren

Namens de griffie: de heer A.G.M. Dashorst (griffier)

Namens het college: wethouders I.M. Jongman-Mollema, R. van der Schaaf

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

De voorzitter:

- Opent het actualiteitendebat om 15.30 uur en heet iedereen hartelijk welkom.

Dhr. Dijk (SP):

- Haalt de keiharde kritiek aan die de Ombudsman in het programma Buitenhof leverde. 2019 is niet het jaar van de uitvoering geworden. Er is niets versterkt en er zijn mensen bij wie de toezegging te gaan versterken is ingetrokken.
- Hoort van bewoners dat er nog steeds veel onzekerheid en onduidelijkheid is. Hoe is het mogelijk dat zij nu weer teleurgesteld worden, langer moeten wachten en nog meer vertrouwen verliezen?
- Wil weten of het college op de hoogte was van de vertraging en waarom dit pas bekend is gemaakt enkele weken voordat mensen naar hun wisselwoningen zouden gaan verhuizen. Als het college er niet van wist, heeft het dan wel genoeg overzicht en controle?
- Spreekt bewoners die al jaren een rechtvaardige strijd voeren om terug te krijgen wat ze hadden en er financieel op achteruitgaan, bijvoorbeeld vanwege huurverhoging of het zelf moeten betalen van zonnepanelen bij een warmtepomp.
- Citeert de burgemeester, die bij zijn aantreden sprak over fout en immoreel optreden in de afhandeling van schade en versterking waar een einde aan zou moeten komen.
- Wil weten hoe het college de omgang met bewoners beoordeelt.
- Begrijpt niet waarom er, in navolging van de Ombudsman, geen kritiek klinkt van het college op de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), het Rijk en het kabinet.

Dhr. Ubbens (CDA):

- Concludeerde bij de bespreking van een paar weken geleden al dat er weinig terecht is gekomen van de versterking. Nu is weer sprake van vertraging.
- Vraagt zich af hoe deze vertraging voorkomen had kunnen worden. Die kennis is belangrijk om te kunnen versnellen.
- Hoort dat ook versterking van bedrijfspanden on hold zou zijn gezet. Klopt dat en hoe worden bedrijven in het gebied ondersteund door de gemeente?
- Wil weten hoe de versterking volgend jaar georganiseerd is en of het nieuwe Instituut Mijnbouwschade het nu over gaat nemen of dat het toch bij de NCG blijft.
- Hoort geruchten dat de versterkingspunten zouden gaan verdwijnen. Deze laagdrempelige locaties zijn juist cruciaal. Als het niet klopt, dan moet duidelijk gemaakt worden dat deze steun blijft.

Mw. Sloot (Stadspartij):

- Vindt het erg merkwaardig dat de raad in de media moet vernemen dat er vertraging is opgetreden.
- Stelt dat de gemeente niet lijdzaam op informatie moet wachten maar actief moet monitoren. In welk stadium wordt de gemeente geïnformeerd? Is er wel invloed? De raad moet vanuit zijn controlerende en kaderstellende rol toch kunnen bijsturen.
- Wil weten hoe het college inwoners en raad voortaan eerder gaat informeren.

- Merkt dat bewoners het oneerlijk vinden dat zij heel lang op versterking moeten wachten, terwijl het bij het Forum wel heel snel kon. Hoe kan de gemeente de inwoners het gevoel geven dat er wel rechtvaardig opgetreden zal worden?

Dhr. Van Zoelen (Partij voor de Dieren):

- Vindt het frappant dat er nu vertraging blijkt te zijn, terwijl het er bij de bespreking van enkele weken geleden nog op leek dat er kleine stappen gezet werden met onder meer het betrekken van dertig wisselwoningen in Ten Post.
- Pleit voor een proactieve opstelling en te kijken wat er aan de hand is en wat de gemeente kan doen.
- Wil weten waarom de raad het uit de media heeft moeten vernemen. Waarom geen collegebrief?

Dhr. Rebergen (ChristenUnie):

- Noemt de vertraging extra zuur, omdat Ten Post juist als voorbeeld van integrale versterking wordt aangehaald.
- Begrijpt de vele emoties van bewoners in Ten Post. Mensen zijn de onduidelijkheid, de onbeantwoorde vragen en de niet nagekomen beloften meer dan zat. Mensen voelen zich niet gehoord en er ontstaat wrijving doordat versterkingsprocessen binnen het dorp uit de pas lopen.
- Vindt dat inwoners geen financieel nadeel mogen krijgen, omdat zij niet om deze situatie gevraagd hebben. Deelt het college die opvatting?
- Hoort dat Wierden en Borgen de huur jaarlijks met 1% extra verhogen, waardoor huurders er op termijn toch financieel op achteruit zullen gaan. Klopt dat?
- Wil weten op welke manier de gemeente kan helpen. Bij de Fazantenhof en De Hamplaats hielpen interventies. Hoe kan ervoor gezorgd worden dat mensen zich gehoord voelen?
- Vraagt of het mogelijk is dat inwoners alvast naar de wisselwoningen verhuizen als zij dat willen.

Mw. Schoutens (GroenLinks):

- Vindt dat de lokale overheid er moet zijn voor mensen die te maken hebben met aardbevingsellende. Extra inzet en zorgvuldigheid zijn geboden, evenals concrete maatregelen en heldere communicatie.
- Wijst erop dat de NCG weliswaar verantwoordelijk is voor versterking, maar dat de gemeente volgens het plan van aanpak een regierol heeft wat betreft communicatie naar inwoners.
- Vraagt hoe het college aankijkt tegen de late berichtgeving richting inwoners en hoe dit in de toekomst voorkomen kan worden.
- Leest dat bewoners stress ervaren omdat zij niet weten op welke termijn ze wel kunnen verhuizen naar de wisselwoningen. Hoe kan de gemeente hen bijstaan en ontzorgen?
- Pleit voor een benadering waarbij de totale woonlasten niet stijgen. Eventuele huurverhoging moet dus lager zijn dan de besparing op energiekosten. Zijn hier afspraken over gemaakt?
- Hecht aan ruimhartige compensatie waarbij niet moeilijk gedaan wordt over bijvoorbeeld een iets duurder keuken. Oefent het college druk uit op het Rijk wat dit betreft?
- Is benieuwd welke stappen het college kan ondernemen om de versterking te versnellen.

Dhr. Nijenhuis (PvdA):

- Sluit graag aan bij de opmerkingen en vragen en de steun voor de inwoners.
- Hoort schrijnende verhalen over de aardbevingen en de versterkingen, die onnoemlijk veel schade, ellende en onveiligheid met zich meebrengen. De impact is groot op mensen, gezinnen en relaties.
- Vindt dat het snel anders moet, want iedereen heeft recht op een veilig thuis om zich te kunnen richten op de mooie zaken in het leven.
- Betreurt dat de afspraken niet zijn nagekomen, terwijl dat de enige manier is om vertrouwen te herstellen.
- Hoort graag over de ontwikkelingen van de afgelopen weken en hoe de gemeente inwoners heeft bijgestaan en zal gaan bijstaan.
- Hekelt dat mensen voor hun rechten moeten vechten en dat financieel nadeel dreigt. Hoe kunnen inwoners beschermd worden tegen de NAM en het ministerie van Economische Zaken?
- Vindt het goed dat het ministerie van Binnenlandse Zaken een steviger positie krijgt en hoopt dat ook de gemeente en vooral inwoners zelf meer te zeggen krijgen over het proces, dat ruimhartig en zonder gesteggel zou moeten zijn.

Dhr. Van Kesteren (PVV):

- Vindt het op zich mooi dat alle partijen een lans breken voor de inwoners, maar ziet liever concrete

oplossingen. Zo hebben raden en Staten nauwelijks iets te zeggen over de 1,15 miljard euro van het NCG, waar commissies en consultants graantjes van meepikken.

- Hoort steeds dat er andere potjes zijn, maar ziet die niet concreet.
- Roept op het NCG minder in te zetten voor klimaatobsessies en meer voor versterking. Dat gaat om leefbaarheid en het woonklimaat. Vertraging van duurzaamheid is minder erg. Schadeafhandeling en versterking moeten voorrang krijgen of op zijn minst hand in hand gaan met duurzaamheid.
- Vindt dat veel fracties krokodillentranen huilen en ondertussen gewoon doorgaan met duurzaamheidsbeleid waar geen draagvlak voor is zonder met echte oplossingen te komen.

Mw. Menger (100% Groningen):

- Draagt dorpsbewoners een warm hart toe en vindt dat er schot in de zaak moet komen.
- Begrijpt dat het geduld van mensen op de proef wordt gesteld en wil niet bagatelliseren.
- Sprak een bron die dichtbij het vuur zit. Er is van het verleden geleerd en men wil elk proces in nauw overleg met bewoners uitvoeren. Strubbelingen en stroeve contacten worden niet ontkend, maar het is een morele verplichting samen het vertrouwen te herstellen. Er zijn bewonersavonden.
- Heeft vooralsnog vertrouwen in de betrokken organisaties.
- Vraagt het college welke concrete maatregelen mogelijk zijn bij deze tegenslagen.

Dhr. Rustebiel (D66):

- Begrijpt dat bewoners moedeloos worden en zich machteloos voelen over de versterkingsoperatie, als daar al sprake van is. De overheid lijkt soms drukker met het oprichten en opdoeken van organisaties, waardoor er nog steeds sprake is van bestuurlijke spaghetti.
- Hekelt dat telkens wanneer het bijna tijd is voor actie, een van de vele organisaties de spelregels verandert waardoor het weer terug bij af is.
- Wil naast de inwoners staan, maar krijgt zelf ook te weinig grip op de zaak.
- Vindt het goed dat er een debat is zodat het college om opheldering gevraagd kan worden.

Mw. Akkerman (VVD):

- Deelt de zorgen en vraagt zich af wat het college hierin zou kunnen betekenen. Zijn de taxaties van voldoende kwaliteit en kan het college daar iets in helpen verbeteren?
- Wijst erop dat mensen er niet voor gekozen hebben naar een nieuw huis te gaan. Kunnen corporaties kosten voor nieuwbouw verhalen op de NAM? Het zou redelijk zijn wanneer de totale woonlasten niet stijgen.

Dhr. Duit (Student en Stad):

- Sluit aan bij de gestelde vragen en de geuite zorgen.

Wethouder Van der Schaaf:

- Deelt de analyse dat er in het hele gebied bitter weinig terecht is gekomen van het 'Jaar van de Uitvoering' en noemt dat een schande.
- Vindt het niet zoveel bijdragen om schuldbijten aan te wijzen, maar constateert dat alle betrokken partijen er niet in geslaagd zijn de versterkingsoperatie op het beoogde tempo te krijgen.
- Pleit voor realisme en verwacht dat de versterkingstrein ook in 2020 nog niet op korte termijn zal gaan lopen, al zal het vast beter gaan dan in 2019.
- Ziet het als een plicht, ook voor de gemeente, om er alles aan te doen te versnellen, te verbeteren en inwoners bij te staan.
- Concludeert dat een van de hoofdoorzaken is dat er steeds sprake is van verschuivende panelen doordat de kaders steeds veranderen: de gebiedsgerichte aanpak, het HRA-model en nu nieuwe steekproeven die dat model weer ondergraven.
- Trekt samen met de regio op om te analyseren waar het fout gaat en waar het proces beter kan.
- Heeft als gemeente bewezen met interventies bij de Fazantenhof en bij De Hamplaats processen te kunnen versnellen. De gemeente hoort dat ook te doen.
- Is veel, zwaar en intensief betrokken bij versterking en dorpsvernieuwing in Ten Post en Woltersum, onder meer aan de dorpstafels. Van veel processen is het college goed op de hoogte.
- Zegt toe de raad periodiek gedetailleerder te informeren over vertragingen, op projectniveau, maar pas nadat bewoners zelf geïnformeerd zijn. Dit kan via voortgangsrapportages of mededelingen.
- Licht toe dat rond de zomer duidelijk werd dat de planning aangepast zou moeten worden en dat Kerst niet haalbaar was om naar de wisselwoningen te gaan en dat in september een nieuwe

planning gemaakt zou worden. Dit is bewoners meegedeeld op bewonersavonden en drie weken geleden per brief bevestigd. De gemeente is toen ook op de hoogte gesteld.

- Vindt wel dat de tijd tussen de zomer en de brief in november te lang heeft geduurd en begrijpt dat deze rauw op het dak kan vallen.
- Heeft vanochtend met de NCG besproken dat dergelijke processen beter moeten verlopen en zal er alert op zijn, ook bij projecten als De Hamplaats waar de gemeente aan het stuur zit.
- Staat bewoners op allerlei manieren bij, maar dit is lastig omdat elke versterking op een andere manier georganiseerd is met verschillende rollen voor de gemeente. In de nieuwe organisatie moet sprake zijn van meer eenduidigheid en één aanspreekpunt voor burgers.
- Deelt niet het idee dat dit college of voorgaande colleges te weinig kritisch zijn geweest op het Rijk.
- Voert in concrete projecten regie met de NCG en maakt zich met de regio bij het Rijk sterk voor versnellingsmaatregelen.
- Wijst erop dat een versterkingsadvies gemiddeld drie maanden en tienduizenden euro's kost, zonder dat er nog een steen gelegd is. Dergelijke processen moeten echt sneller.
- Vindt het belangrijk realistisch te zijn. Planprocessen kosten tijd, of het nu om versterking of reguliere nieuwbouw gaat. Zorgvuldigheid en inspraak van inwoners op hun nieuwe of versterkte huis zijn van groot belang.
- Hamert dus enerzijds op versnelling in de versterking en bij het NPG, maar anderzijds ook op het aanhouden en communiceren van een realistisch tijdsplan.
- Legt uit dat er regels zijn afgesproken voor waardebeoordeling bij sloop, nieuwbouw en het vervangen van badkamers en keukens. Er zijn discussies geweest tussen bewoners en NCG, maar ruimhartigheid is het leidende principe en volgens de laatste informatie is het nu opgelost.
- Antwoordt dat het ontwerpproces in de Jan Zijlstraat nog gaande is.
- Geeft aan dat een landelijke normering is toegepast bij het toerekenen van hogere huur bij verduurzaming omdat een huurder lagere energielasten krijgt. De ervaring is dat huurders er financieel wel op vooruitgaan in totale woonlasten.
- Zal uitzoeken hoe het zit met de door de ChristenUnie genoemde 1% en komt hierop terug.
- Heeft bij de Fazantenhof het idee dat er voortgang in zit nu de eerste mensen wisselwoningen hebben betrokken.
- Overlegt permanent op bestuurlijk niveau met de NCG en met Wierden en Borgen en heeft de indruk dat het tempo ondanks deze vertraging goed is.
- Is er niet mee bekend dat de versterkingspunten zouden sluiten en lijkt dat ook onlogisch.
- Antwoordt dat mensen niet alvast naar wisselwoningen kunnen verhuizen, tenzij er zeer bijzondere omstandigheden zijn.
- Komt terug op de vraag van het CDA over versterking van bedrijfspanden.
- Antwoordt de PVV dat de prioriteit uiteraard bij versterking ligt, maar dat het voor de hand ligt om andere maatregelen mee te nemen als er toch versterkt wordt.

Dhr. Dijk (SP):

- Ziet nog steeds een tegenstelling tussen waar bewoners recht op hebben en wat geboden wordt.
- Roept iedereen op te analyseren waarom er toch steeds sprake is van schuivende panelen.
- Begrijpt dat niet alle bewoners nog kracht hebben om steeds hun verhaal te doen. Een aantal heeft dat wel en het zou goed zijn in januari op locatie als raad met bewoners in gesprek te gaan.

Dhr. Rebergen (ChristenUnie):

- Kan zich vinden in het voorstel van de SP voor een bijeenkomst op locatie.
- Is blij dat het college waar mogelijk interventies pleegt om processen te versnellen.
- Is benieuwd waar bewoners terecht kunnen die het gevoel hebben geen antwoord te krijgen op hun vragen. Kan de gemeente hier iets in betekenen?

Dhr. Van Kesteren (PVV):

- Vraagt of het college bereid is duurzaamheidsmaatregelen een tandje minder te doen om met dat geld versterking te versnellen.

Wethouder Van der Schaaf:

- Antwoordt dat bewoners met onbeantwoorde vragen en zorgen terecht kunnen bij versterkingspunten. Ook is er sociale ondersteuning beschikbaar.

- Constateert een groot verschil tussen hoe overheden denken en communicatieprocessen plannen en hoe dat door bewoners ervaren (kan) worden. Het is belangrijk meer rekening te houden met het terecht hoge frustratieniveau, waardoor boodschappen niet altijd goed overkomen.
- Gaat graag mee bij een eventuele bijeenkomst op locatie en vindt het een goede oproep van de SP.
- Stelt dat verduurzaming en dorpsvernieuwing alleen kunnen werken als de versterking op orde is.
- Meldt de commissie dat er ook vertraging is opgetreden bij dertig adressen in de P50-groep (hoogste risicogroep HRA-model) die niet dit jaar, maar begin 2020 hun versterkingsadvies zullen krijgen. Dit is het type informatie dat vanaf nu periodiek met de raad gedeeld zal worden, nadat bewoners zelf op de hoogte zijn gesteld.

De voorzitter:

- Neemt de oproep van de SP mee in de begeleidingscommissie.
- Sluit het actualiteitendebat onder dankzegging om 16.28 uur.